

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2015. gada 6. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Jurisdikcija, nolēmumu atzišana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību — Regula (EK) Nr. 2201/2003 — Lis pendens — 16. pants un 19. panta 1. un 3. punkts — Laulāto atšķiršanas tiesvedība pirmajā dalībvalstī un laulības šķiršanas tiesvedība otrā dalībvalstī — Tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība — Jēdziens “noteikta” piekritība — Pirmās tiesvedības izbeigšana un jaunas laulības šķiršanas tiesvedības uzsākšana pirmajā dalībvalstī — Sekas — Laika starpība starp dalībvalstīm — Ietekme uz tiesās uzsākto tiesvedību

Lieta C-489/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *High Court of Justice (England & Wales), Family Division* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Ģimenes tiesību nodaļa, Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 31. oktobrī un kas Tiesā registrēts 2014. gada 4. novembrī, tiesvedībā

A

pret

B.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], K. Toadere [*C. Toader*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] (referents),

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretārs I. Illēši [*I. Illéssy*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 1. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— A vārdā – *T. Amos, QC*, un *H. Clayton, barrister*,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *M. Holt*, pārstāvis, kam palīdz *M. Gray, barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *M. Wilderspin*, pārstāvis,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2015. gada 8. septembra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 19. panta 1. un 3. punktu Padomes 2003. gada 27. novembra Regulā (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (OV L 338, 1. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir ticis iesniegts tiesvedībā starp A kundzi un B kungu saistībā ar viņu šķiršanos.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 2201/2003

- 3 Regulas Nr. 2201/2003 3. panta “Vispārējā piekritība” 1. punktā ir paredzēti tiesu piekritības noteikumi, kuri piemērojami atkarībā no viena vai abu laulāto dzīvesvietas, viņu pilsonības vai Apvienotās Karalistes gadījumā – kopējā “domicila”.
- 4 Šīs regulas 16. pantā “Prasības iesniegšana tiesā” ir noteikts:

“Uzskata, ka tiesā ir iesniegta prasība:

- a) brīdī, kad dokuments, uz kura pamata ierosināta lieta, vai līdzvērtīgs dokuments ir iesniegts tiesā, ar nosacījumu, ka prasītājs pēc tam ir veicis pasākumus, kas viņam bija jāveic, lai dokumentu nosūtītu atbildētājam;
vai
  - b) ja dokuments ir jānosūta pirms iesniegšanas tiesā, brīdī, kad to saņem iestāde, kas ir atbildīga par nosūtīšanu, ar nosacījumu, ka prasītājs turpmāk ir veicis visus pasākumus, kas viņam bija jāveic, lai dokumentu iesniegtu tiesā.”
- 5 Minētās regulas 19. pantā “*Lis pendens* un saistītas prasības” ir paredzēts:

“1. Ja dažādu dalībvalstu tiesās starp tām pašām pusēm tiek iesniegtas prasības par laulības šķiršanu, laulāto atšķiršanu vai laulības atzīšanu par neesošu, tiesai, kurā prasība iesniegta kā otrajā, pēc savas iniciatīvas jāaptur tiesvedība līdz tiek noteikta tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība.

2. Ja prasības, kas attiecas uz vecāku atbildību par vienu bērnu un kas balstītas uz tā paša pamata, starp tām pašām pusēm ir iesniegtas dažādu dalībvalstu tiesās, tiesai, kurā prasība iesniegta kā otrajā, pēc savas iniciatīvas ir jāaptur tiesvedība līdz tiek noteikta tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība.

3. Ja tiek noteikta tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība, tiesai, kurā prasība iesniegta kā otrajā, jāatsakās no piekritības par labu pirmajai.

Tādā gadījumā persona, kura iesniegusi attiecīgo prasību otrajā tiesā, drīkst šo prasību iesniegt pirmajā tiesā.”

Regula (EK) Nr. 44/2001

6 Padomes 2000. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regulu (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV L 351, 1. lpp.).

7 Regulas Nr. 44/2001 27. pantā, kurš ietverts tās II nodaļas 9. iedaļā “*Ar lis pendens* saistītas prasības”, ir paredzēts:

“1. Ja prasības par vienu un to pašu pamatu un priekšmetu starp tām pašām pusēm ceļ dažādu līgumslēdzēju valstu tiesās, visas pārējās tiesas, izņemot tiesu, kurā pirmajā iesniegta lieta, pēc pašu iniciatīvas aptur lietas izskatīšanu, līdz tiek noskaidrota jurisdikcija tai tiesai, kurā pirmajā lieta iesniegta.

2. Ja tiek konstatēta pirmās iesaistītās tiesas jurisdikcija, otrajai iesaistītajai tiesai jāatsakās no jurisdikcijas par labu pirmajai.”

Briseles konvencija

8 Regula Nr. 44/2001 attiecībās starp dalībvalstīm aizstāja 1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju, spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kas grozīta ar secīgām konvencijām par jaunu dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai (turpmāk tekstā – “Briseles konvencija”).

9 Briseles konvencijas 21. pantā, kurš tika iekļauts tās II sadaļas 8. iedaļā “*Ar lis pendens* saistītas prasības”, bija noteikts:

“Ja prasības ar vienu un to pašu pamatu un priekšmetu un starp tām pašām pusēm ir celtas dažādu dalībvalstu tiesās, tad visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā celta prasība, pēc savas iniciatīvas aptur tiesvedību, līdz tiek konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā ir celta prasība.

Ja ir konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā ir celta prasība, visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā ir celta prasība, atsakās no jurisdikcijas par labu pirmajai minētajai tiesai.”

Francijas tiesības

10 Civilprocesa kodeksa 1111. pantā ir noteikts:

“Ja tiesa pēc tam, kad tā ir uzklusījusi abus laulātos par laulības pārtraukšanas principu, konstatē, ka prasītājs uztur savu prasību, tā izdod rīkojumu, ar kuru tā lietas dalībniekiem saskaņā ar Civilkodeksa 252-2. pantu var likt veikt jaunu samierināšanās mēģinājumu vai arī laulātajiem uzreiz atļaut ierosināt laulības šķiršanas tiesvedību.

Abos gadījumos tā var noteikt visus vai daļu no pagaidu pasākumiem, kas paredzēti Civilkodeksa 254.–257. pantā.

Ja tiesa atļauj ierosināt tiesvedību, tā savā rīkojumā norāda termiņus, kas noteikti šī kodeksa 1113. pantā.”

11 Šī paša kodeksa 1113. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Trīs mēnešu laikā pēc rīkojuma izdošanas vienīgi tas laulātais, kurš ir iesniedzis sākotnējo prasību, var iesniegt pieteikumu par laulības šķiršanu.

Laulāto samierināšanas gadījumā vai ja laulības šķiršanas tiesvedība nav ierosināta trīsdesmit mēnešu laikā pēc rīkojuma izdošanas, visas šīs tiesību normas zaudē spēku, tostarp atļauja ierosināt tiesvedību.”

12 Saskaņā ar šī paša kodeksa 1129. pantu “laulāto atšķiršanas tiesvedībai piemēro laulības šķiršanas tiesvedības noteikumus”.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13 Francijas valstspiederīgie A kundze un B kungs apprecējās Francijā 1997. gada 27. februārī, iepriekš saskaņā ar Francijas tiesībām noslēguši laulības līgumu par laulāto mantas šķirtību. Viņi pārcēlās uz dzīvi Apvienotajā Karalistē 2000. gadā. Pārim 1999. gadā piedzima divi bērni, dvīņi, un 2001. gadā – trešais bērns. Ģimene turpināja dzīvot Apvienotajā Karalistē līdz 2010. gada jūnijam, kad laulātais pāris faktiski dzīvoja šķirti pēc tam, kad B kungs pameta laulāto kopīgo dzīvesvietu.

14 2011. gada 30. martā B kungs cēla prasību par laulāto atšķiršanu *Tribunal de grande instance de Nanterre* (Francija) ģimenes lietu izskatīšanas tiesnesim.

15 2011. gada 19. maijā A kundze, atbildot uz sava vīra uzsāktu tiesvedību, vērsās Bērnu atbalsta aģentūrā (*Child Support Agency*), lai saņemtu savā apgādībā esošo bērnu uzturlīdzekļu pabalstu, un pēc tam viņa 2011. gada 24. maijā Apvienotās Karalistes tiesās cēla prasību par laulības šķiršanu, kā arī atsevišķu prasību par uzturlīdzekļiem.

16 *High Court of Justice (England & Wales), Family Division* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Ģimenes tiesību nodaļa) 2012. gada 7. novembrī tomēr noraidīja prasību par laulības šķiršanu ar A kundzes piekrišanu, piemērojot Regulas Nr. 2201/2003 19. pantu.

17 2011. gada 15. decembrī *Tribunal de grande instance de Nanterre* ģimenes lietu izskatīšanas tiesnesis attiecīgi izdeva rīkojumu par nesamierināšanos un atzina, ka jautājumi par bērniem, tostarp prasības par uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumiem, būtu jāizskata Apvienotajā Karalistē, bet Francijas tiesu kompetencē būtu noteikt atsevišķus pagaidu pasākumus. Ar šo rīkojumu tika uzdots B kungam samaksāt A kundzei uzturlīdzekļus EUR 5000 mēnesī. Šis rīkojums tika apstiprināts apelācijas instancē ar *Cour d'appel de Versailles* [Versaļas apelācijas tiesa] (Francija) 2012. gada 22. novembra nolēmumu.

18 Iesniedzējtiesa precizē, ka, tā kā prasības pieteikums [*assignation*] nav ticis iesniegts 30 mēnešu termiņā no Francijas tiesas izdotā rīkojuma par nesamierināšanos izdošanas brīža, tajā paredzētais zaudēja spēku 2014. gada 16. jūnija pusnaktī.

19 2012. gada 17. decembrī B kungs cēla prasību par laulības šķiršanu Francijas tiesā. Tomēr viņa prasība tika noraidīta 2013. gada 11. jūlijā, jo tā nevarēja tikt apmierināta tādēļ, ka tika izskatīta laulāto atšķiršanas tiesvedība.

20 2014. gada 13. jūnijā A kundze cēla jaunu prasību par laulības šķiršanu Apvienotās Karalistes tiesā. Iesniedzējtiesa precizē, ka A kundze ir vērtīgi mēģinājusi panākt, lai šī prasība stātos spēkā tikai vienu minūti pēc pusnakts, 2014. gada 17. jūnijā.

- 21 2014. gada 17. jūnijā plkst. 8.20 pēc Francijas laika B kungs savukārt cēla otru prasību par laulības šķiršanu Francijas tiesā. Iesniedzējtiesa norāda, ka Apvienotajā Karalistē bija plkst. 7.20 un ka šajā laikā nebija iespējams celt prasību Apvienotās Karalistes tiesā.
- 22 2014. gada 9. oktobrī B kungs lūdza iesniedzējtiesai izslēgt no reģistra vai noraidīt A kundzes Apvienotajā Karalistē celto prasību par laulības šķiršanu, jo neapšaubāmi un bez iespējamiem strīdiem bija noteikta Francijas tiesu piekritība Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 3. punkta izpratnē.
- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka B kungs, Francijas tiesās ceļot prasības par laulības šķiršanu, centās nepieļaut to, ka A kundze var uzsākt laulības šķiršanas tiesvedību Apvienotajā Karalistē. Tādējādi viņš nav atteicies no savas prasības par laulāto atšķiršanu pirms prasības par laulības šķiršanu celšanas Francijā, lai nepieļautu, ka starplaikā starp abām ar šīm prasībām saistītām tiesvedībām A kundze likumīgi varētu celt prasību par laulības šķiršanu Apvienotajā Karalistē un panākt, lai šis dalībvalsts tiesa pieņem nolēmumu par visiem ar šķiršanos saistītajiem jautājumiem, it īpaši jautājumos par īpašumu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka B kungs, ignorējot Eiropas Savienības likumdevēja nodomu, ar savām izdarītajām procesuālajām izvēlēm ir ļaunprātīgi izmantojis tiesības, kuras viņam izriet no Regulas Nr. 2201/2003.
- 24 Iesniedzējtiesa konstatē, ka B kungs praktiski nebija veicis nekādas darbības laulāto atšķiršanas tiesvedībā, un šajos apstākļos jautā, vai var tikt uzskatīts, ka Francijas tiesu piekritība ir bijusi “noteikta” minētās regulas 19. panta 1. un 3. punkta izpratnē.
- 25 Šajos apstākļos *High Court of Justice (England & Wales), Family Division* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Ģimenes tiesību nodaļa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Kā Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. un 3. punktā ir jāsaprot jēdziens “noteikta [piekritība]” gadījumā, ja:
- a) prasītājs tiesvedībā tiesā, kurā prasība iesniegta kā pirmajā (turpmāk tekstā – “pirmā tiesvedība”), faktiski neveica nekādas procesuālas darbības, izņemot pirmo noteikto apspriedi tiesā, un it īpaši neiesniedza prasības pieteikumu prasības celšanai noteiktajā laikposmā, kā rezultātā pirmā tiesvedība tika izbeigta pirms sprieduma taisīšanas noilguma dēļ un saskaņā ar vietējām (Francijas) pirmajā tiesvedībā piemērojamajām tiesībām, proti, 30 mēnešus pēc samierināšanas tiesas sēdes;
  - b) pirmā tiesvedība, kā norādīts iepriekš, tika izbeigta pavisam drīz (3 dienu laikā) pēc tiesvedības tiesā, kurā prasība iesniegta kā otrajā (turpmāk tekstā – “otrā tiesvedība”) un kura notika Anglijā, uzsākšanas, kā rezultātā Francijā netika pasludināts spriedums, kā arī pirmajā un otrajā tiesvedībā nav nesavienojamu spriedumu riska; kā arī
  - c) atbilstoši Apvienotās Karalistes laika zonai pēc pirmās tiesvedības beigām atbildētājs pirmajā tiesvedībā vienmēr varētu celt prasību par laulības šķiršanu Francijā, pirms prasītāja (otrajā tiesvedībā) ir cēlusi prasību par laulības šķiršanu Anglijā?
- 2) It īpaši, vai jēdziens “noteikta [piekritība]” nozīmē, ka prasītājam pirmajā tiesvedībā ir jāveic darbības, lai virzītu pirmo tiesvedību ar pietiekamu rūpību un lai steidzinātu strīda atrisināšanu (tiesā vai savstarpēji vienojoties), vai arī prasītājam pirmajā tiesvedībā, kas reiz nodrošināja piekritību saskaņā ar [Regulas Nr. 2201/2003] 3. pantu un 19. panta 1. punktu, ir tiesības neveikt nekādas būtiskas darbības attiecībā uz risinājumu pirmajā tiesvedībā, tādējādi nodrošinot otrās tiesvedības izbeigšanu un radot strupceļu strīda risinājumam kopumā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 26 Uzdotot jautājumus, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa saistībā ar laulāto atšķiršanas un laulības šķiršanas tiesvedībām, kuras vienas un tās pašas puses ir uzsākušas divu dalībvalstu tiesās, būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā kā pamatlietā, kad tiesvedība tiesā, kurā pirmajā iesniegta prasība, pirmajā dalībvalstī, tiek izbeigta pēc prasības iesniegšanas otrā tiesā otrajā dalībvalstī, tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība, ir jāuzskata par tādu, kas nav noteikta. Iesniedzējtiesa it īpaši jautā, vai, lai atbildētu uz šo jautājumu, ir nozīme tam, ka minētās tiesvedības izbeigšana notiek ļoti īsi pirms trešās tiesvedības uzsākšanas pirmās dalībvalsts tiesā, atbildētāja rīcībai pirmajā tiesvedībā, it īpaši viņa rūpības trūkumam, un laika starpībai starp attiecīgajām dalībvalstīm, kas ļautu iesniegt prasību pirmās dalībvalsts tiesās pirms prasības iesniegšanas otrās dalībvalsts tiesās.
- 27 Uzreiz ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 2201/2003 19. pants ir izteikts līdzīgi formulējumam, kurš izmantots Regulas Nr. 44/2001 27. pantā, ar kuru tika aizstāts Briseles konvencijas 21. pants, un ar to ir izveidots šiem abiem pēdējiem minētajiem pantiem identisks mehānisms *lis pendens* situāciju atrisināšanai. Tādējādi ir jāņem vērā Tiesas apsvērumi par šiem gadījumiem.
- 28 Šajā ziņā ir jānorāda, ka tāpat kā Regulas Nr. 44/2001 27. pants un Briseles konvencijas 21. pants jēdziens “noteikta piekritība”, kurš iekļauts Regulas Nr. 2201/2003 19. pantā, ir jāinterpretē autonomi saistībā ar tiesību akta, kurā tas ir ietverts, sistēmu un tās mērķiem (šajā ziņā skat. spriedumus *Shearson Lehman Hutton*, C-89/91, EU:C:1993:15, 13. punkts, kā arī *Cartier parfums-lunettes un Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, 32. punkts).
- 29 Attiecībā uz Regulas Nr. 2201/2003 19. pantā ietverto noteikumu par *lis pendens* mērķi ir jānorāda, ka šo noteikumu mērķis ir novērst vienlaicīgas tiesvedības dažādu dalībvalstu tiesās un no tām izrietošus, iespējams, pretrunīgus nolēmumus (skat. spriedumu *Purrucker*, C-296/10, EU:C:2010:665, 64. punkts). Šajā ziņā Savienības likumdevējs ir paredzējis ieviest skaidru un efektīvu mehānismu *lis pendens* situāciju atrisināšanai (pēc analogijas saistībā ar Regulu Nr. 44/2001 skat. spriedumu *Cartier parfums-lunettes un Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, 40. punkts).
- 30 Kā izriet no Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. un 3. punktā iekļautajiem jēdzieniem “tiesa, kurā pirmajā iesniegta prasība” un “tiesa, kurā prasība iesniegta kā otrajā”, šis mehānisms balstās uz hronoloģisko kārtību, kādā prasības ir iesniegtas tiesās.
- 31 Lai noteiktu brīdi, kad uzskatāms, ka prasība ir iesniegta tiesā, un ar to noteiktu, kura ir tiesa, kurā pirmajā iesniegta prasība, ir jāatsaucas uz minētās regulas 16. pantu “Prasības iesniegšana tiesā”.
- 32 Saskaņā ar šo 16. pantu tiesā ir iesniegta prasība atkarībā no piemērojamajās valsts tiesībās izvēlētās pieejas vai nu brīdī, kad dokuments, uz kura pamata ierosināta lieta, vai līdzvērtīgs dokuments ir iesniegts tiesā, vai arī, ja šis dokuments ir jānosūta pirms iesniegšanas tiesā, brīdī, kad to saņem iestāde, kas ir atbildīga par nosūtīšanu. Tomēr tiks uzskatīts, ka tiesā ir iesniegta prasība tikai ar nosacījumu, ka prasītājs pēc tam ir veicis pasākumus, kas viņam bija jāveic, lai – atbilstoši pirmajai izvēlētajai pieejai – dokumentu nosūtītu atbildētājam vai atbilstoši otrajai izvēlētajai pieejai – dokumentu iesniegtu tiesā.
- 33 Lai turpinājumā noteiktu, vai pastāv *lis pendens* situācija, no Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. punkta noteikumiem izriet, ka – pretēji Regulas Nr. 44/2001 27. panta 1. punkta noteikumiem, kuri piemērojami civillietās un komerclietās, – laulības lietās nav prasīts, ka dažādu dalībvalstu tiesās iesniegtās prasības tiek balstītas uz tā paša pamata. Kā savu secinājumu 76. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, lai arī ir svarīgi, ka prasības attiecas uz vienām un tām pašām pusēm, tām var būt dažāds pamats, ar nosacījumu, ka tās attiecas uz laulāto atšķiršanu, laulības šķiršanu vai laulības atcelšanu. Šo interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. un 2. punkta salīdzinājums, kas parāda, ka vienīgi šī 2. punkta attiecībā uz vecāku atbildību piemērošana ir pakļauta nosacījumam

par to, ka iesniegtajām prasībām ir jābūt balstītām uz vienu un to pašu pamatu. Tādējādi *lis pendens* situācija var pastāvēt, ja prasības ir iesniegtas divās dažādu dalībvalstu tiesās, kā pamatlietā, vienā – laulāto atšķiršanas tiesvedībā un otrā – laulības šķiršanas tiesvedībā, vai ja abās ir iesniegta prasība par laulības šķiršanu.

- 34 Šajos apstākļos un vienu un to pašu pušu gadījumā saskaņā ar minētās regulas 19. panta 1. punktu tiesa, kurā prasība iesniegta kā otrajā, pēc savas ierosmes atsakās izskatīt lietu līdz brīdim, kad ir noteikta tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība. Šajā ziņā ir jāuzskata, ka Tiesas sniegtā Regulas Nr. 44/2001 27. panta interpretācija ir piemērojama arī attiecībā uz Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. punktu. Tādējādi, lai šīs regulas 19. panta 1. punkta izpratnē noteiktu tās tiesas piekritību, kurā pirmajā iesniegta prasība, pietiek, ka tiesa, kurā pirmajā iesniegta prasība, nav pēc savas ierosmes atteikusies no savas jurisdikcijas un ka neviens no lietas dalībniekiem to nav apstrīdējis pirms vai līdz argumentu izvirzīšanas brīdim, ko saskaņā ar tā valsts tiesībām uzskata par pirmo aizstāvību par lietas būtību šajā tiesā (pēc analogijas skat. spriedumu *Cartier parfums-lunettes un Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, 44. punkts).
- 35 Ja uzskatāms, ka šī piekritība ir noteikta atbilstoši Regulas Nr. 2201/2003 3. panta noteikumiem, tiesa, kurā prasība iesniegta kā otrajā, atsakās izskatīt lietu par labu tiesai, kurā pirmajā iesniegta prasība, saskaņā ar šīs regulas 19. panta 3. punktu.
- 36 Šajā gadījumā no rīkojuma par nesamierināšanos, kuru 2011. gada 15. decembrī izdeva *Tribunal de grande instance de Nanterre* ģimenes lietu tiesnesis pirmajā tiesvedībā, proti, laulāto atšķiršanas tiesvedībā, kuru bija uzsācis B kungs 2011. gada 30. martā, izriet, ka nav tikusi apstrīdēta šīs tiesas piekritība, kā arī prasības iesniegšanas tajā likumīgums.
- 37 Tomēr, lai pastāvētu *lis pendens* situācija, tiesvedībām, kuras uzsākušas vienas un tās pašas puses un kuras attiecas uz prasībām par laulības šķiršanu, laulāto atšķiršanu vai laulības atcelšanu, ir jānotiek vienlaicīgi dažādu dalībvalstu tiesās. Ja dažādu dalībvalstu tiesās ir uzsāktas divas tiesvedības, vienas no tām izbeigšanas gadījumā vairs nepastāv pretrunīgu nolēmumu risks un ar to arī *lis pendens* situācija Regulas Nr. 2201/2003 19. panta izpratnē. No tā izriet, ka, pat ja pieņem, ka tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība, ir noteikta pirmajā tiesvedībā, *lis pendens* situācija vairs nepastāv un tādējādi šī piekritība nav noteikta.
- 38 Tā tas ir gadījumā pēc tiesvedības izbeigšanas tiesā, kurā pirmajā iesniegta prasība. Šajā gadījumā tiesa, kurā prasība iesniegta kā otrajā, kļūst par tiesu, kurā pirmajā iesniegta prasība, šīs izbeigšanas brīdī.
- 39 Pamatlieta izskatās esam attiecināma uz šādu situāciju.
- 40 Prasība par laulāto atšķiršanu jau bija iesniegta *Tribunal de grande instance de Nanterre* ģimenes lietu tiesnesim, kad 2014. gada 13. jūnijā Apvienotās Karalistes tiesā tika iesniegta prasība par laulības šķiršanu, tādējādi radot *lis pendens* situāciju līdz 2014. gada 16. jūnija pusnaktij. Pēc šī brīža, proti, 17. jūnija plkst. 0.00, tā kā tiesvedība Francijas tiesā, kurā pirmajā bija iesniegta prasība, tika izbeigta šīs tiesas izdota rīkojuma par nesamierināšanos noteikumu spēka zaudēšanas dēļ, vienīgi Apvienotās Karalistes tiesa, kurā prasība tika iesniegta 2014. gada 13. jūnijā, turpināja izskatīt strīdu jomās, uz kurām attiecas Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. punkts. 2014. gada 17. jūnijā uzsāktā tiesvedība par laulības šķiršanu Francijas tiesā ir notikusi vēlāk nekā Apvienotās Karalistes tiesā uzsāktā tiesvedība. Ņemot vērā šajā regulā paredzētos hronoloģiskos noteikumus, ir jākonstatē, ka šīs notikumu secības rezultātā minētā Apvienotās Karalistes tiesa ir tiesa, kurā pirmajā iesniegta prasība, ar nosacījumu, ka ar prasības iesniegšanu tajā ir ievēroti minētās regulas 16. panta noteikumi.
- 41 Jāprecizē, ka apstākļi, ka brīdī, kad prasība 2014. gada 13. jūnijā tika iesniegta Apvienotās Karalistes tiesā, pastāvēja cita tiesvedība Francijas tiesā, nekādi netraucē secināt, ka Apvienotās Karalistes tiesā prasība ir bijusi iesniegta likumīgi, ievērojot šīs pašas regulas 16. panta noteikumus.

- 42 Tādējādi tādā situācijā kā šī sprieduma 40. punktā aprakstītā, kad tiesvedība par laulāto atšķiršanu Francijas tiesā tiek izbeigta, iestājoties likumā noteiktajiem termiņiem, *lis pendens* kritēriji vairs nav izpildīti kopš šīs izbeigšanas brīža un šīs tiesas piekritība līdz ar to ir jāuzskata par tādu, kas nav noteikta.
- 43 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāja pirmajā tiesvedībā rīcībai, it īpaši viņa iespējamajam rūpības trūkumam, nav nozīmes, lai noteiktu, vai ir noteikta tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība.
- 44 Attiecībā uz laika starpību starp attiecīgajām dalībvalstīm, kas ļāva iesniegt prasību Francijā, pirms to varēja izdarīt Apvienotajā Karalistē, un kas varēja būt nelabvēlīga atsevišķiem prasītājiem, kā, piemēram, A kundzei, papildus tam, ka šī laika starpība nešķiet esam vērsta pret šādu prasītāju tādā lietā kā pamatlietā, katrā ziņā tā neliedz piemērot Regulas Nr. 2201/2003 19. panta iekļautos *lis pendens* noteikumus, kuri, skatoties kopā ar šīs regulas 16. panta noteikumiem, ir balstīti uz hronoloģisko prioritāti.
- 45 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild tādējādi, ka saistībā ar laulāto atšķiršanas un laulības šķiršanas tiesvedībām, kuras vienas un tās pašas puses ir uzsākušas divu dalībvalstu tiesās, Regulas Nr. 2201/2003 19. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā kā pamatlietā, kad tiesvedība tiesā, kurā pirmajā iesniegta prasība, pirmajā dalībvalstī tiek izbeigta pēc prasības iesniegšanas otrā tiesā otrajā dalībvalstī, *lis pendens* kritēriji vairs nav izpildīti un tādējādi ir jāuzskata, ka nav noteikta tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība.
- 46 Nav nozīmes tam, ka minētā izbeigšana notiek ļoti īsi pirms trešās tiesvedības uzsākšanas pirmās dalībvalsts tiesā.
- 47 Nav nozīmes arī atbildētāja rīcībai pirmajā tiesvedībā, it īpaši viņa rūpības trūkumam, un laika starpībai starp attiecīgajām dalībvalstīm, kas ļautu iesniegt prasību pirmās dalībvalsts tiesās pirms prasības iesniegšanas otrās dalībvalsts tiesās.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 48 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Saistībā ar laulāto atšķiršanas un laulības šķiršanas tiesvedībām, kuras vienas un tās pašas puses ir uzsākušas divu dalībvalstu tiesās, Padomes 2003. gada 27. novembra Regulas (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu 19. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā kā pamatlietā, kad tiesvedība tiesā, kurā pirmajā iesniegta prasība, pirmajā dalībvalstī tiek izbeigta pēc prasības iesniegšanas otrā tiesā otrajā dalībvalstī, *lis pendens* kritēriji vairs nav izpildīti un tādējādi ir jāuzskata, ka nav noteikta tās tiesas piekritība, kurā pirmajā iesniegta prasība.

[Paraksti]